

HARKU VALLA HARIDUSVALDKONNA ARENGUKAVA AASTANI 2024

Harku Vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond

Sisukord

Sissejuhatus	3
Harku valla haridusvajadus	8
Rahvastik	8
Lasteaia- ja koolikohtade vajaduse prognoos	9
Hariduse valdkonna arengusuunad.....	13
Arengupeegel: haridusasutuste ühtsed suunad arengukavades.....	15
Alusharidus ja hoid Harku vallas	19
Alushariduse arenguvaade	20
Üldharidus Harku vallas.....	22
Muraste-Suurupi piirkonnas III kooliastme kättesaadavus	24
Kaasav haridus	25
Olukord 2019/20. õppeaastal.....	25
Kaasava hariduse arenguvaade	25
Haridustöötajate heaolu, palgapoliitika Harku vallas	26
Huviharidus, huvitegevus ja noorsootöö	28
Olukord 2019/20. õppeaastal.....	28
Huvihariduse, huvitegevuse ja noorsootöö arenguvaade	30
Hariduse arengusuundades edu saavutamiseks vajalikud arenguprogrammid.....	32
Arengusuundades edu saavutamise mõõdikud.....	35

Sissejuhatus

Harku Vallavolikogu (edaspidi ka vallavolikogu) kehtestas oma 27.09.2018 määrusega nr 13 „Harku valla arengukava aastani 2037“ (edaspidi ka valla arengukava), milles sõnastatakse Harku valla (edaspidi ka vald) pikaajalised hariduse valdkonna eesmärgid:

1. E15. Kõikidel Harku valla lastel ja noortel on võimalik saada osa noortevaldkonna teenustest kooli ja kodu lähedal;
2. E16. Harku vallas on mitmekesised sportimisvõimalused: loodud on tingimused nii sise- kui ka välispordialade harrastamiseks. Tegevusi on igale eagrupile;
3. E17. Igas Harku valla kandis on kättesaadav mitmekülgne huviharidus või -tegevus;
4. E18. Alusharidus: Harku vald tagab kõigile oma valla 1,5–7-aastastele lastele (sh erivajadustega lapsed) kaasaegselt kvaliteetse alushariduse ja lapsehoiu;
5. E19. Üldharidus:
  - a. Harku vallast saab Eesti parima hariduse;
  - b. Harku valla õpilased (sh hariduslike erivajadustega õpilased) on valla kantides vajaduspõhiselt kindlustatud kaasaegse kvaliteetse kodulähedase põhiharidusega I–II kooliastmes, põhihariduse III kooliastmes ja konkurentsivõimelise gümnaasiumihariduse riigigümnaasiumis saavad õpilased (sh hariduslike erivajadustega õpilased) omandada Tabasalu hariduslinnakus;
  - c. Loodud on mitmekesised võimalused elukestvaks õppeks.“ (Harku valla arengukava: lk 10).

Harku Vallavolikogu 28.02.2019 otsusega nr 22 „Muraste-Suurupi kandis III kooliastme avamine, vallavalitsusele ülesande andmine“ otsustas vallavolikogu kohustada Harku Vallavalitsust (edaspidi ka vallavalitsus) avama Muraste-Suurupi kandis 2019/20. õppeaastast põhikooli klasse (7.–9. klassini) lähtuvalt õpilaste arvust.

Harku Vallavolikogu 25.04.2019 määrusega nr 8 täiendati Tabasalu Ühisgümnaasiumi (edaspidi ka TÜG) põhimäärust pädevusega tegutseda lisaks Tabasalule veel Muraste Kooli hoones ja Meriküla Spordi- ja Õppekeskuses III kooliastme kvaliteetse õppe kättesaadavuse tagamiseks. Tabasalu Gümnaasiumi ja Muraste Kooli koostöös alustas 2019/20. õppeaastal Muraste Koolis üks TÜG-i 7. klass.

Harku Vallavolikogu 30.05.2019 otsusega nr 47 „Harku valla hariduse valdkonna „Harku valla haridusvõrgu arengukava aastani 2024“ arengukava koostamise algatamine“ (edaspidi ka otsus)

andis vallavalitsusele ülesande valdkondliku arengukava (edaspidi ka hariduse arengukava) koostamiseks.

Vallavolikogu soovis oma otsusega, et valla arengukavas oleks vallavalitsuse poolt tähtajaga 01.09.2019 koostatavas hariduse arengukavas seatud pikaajaliste haridusvaldkonna eesmärkide alusel määratletud hariduse arengusuunad lähimaks viieks aastaks koos vajalike tegevustega taotletava mõju saavutamiseks, lähtudes riigi hariduspoliitilistest suundumustest, maakonna arengustrateegiast, Harku valla üldplaneeringust, statistilistest prognoosidest, uuringutest/küsitlustest ja haridusvaldkonna hetkeolukorrast.

Vallavolikogu haridus- ja kultuurikomisjoni (edaspidi ka komisjon) 19.03.2019 koosolekul arutati valla arengukava muutmist ja täiendamist vallavalitsuse koostatud lisaga „Harku valla haridusvaldkonna arengukava aastani 2021“. Komisjon leidis pärast arutelu, et valla haridusvaldkonnal võiks olla eraldi valdkondlik arengukava aastani 2024, milles võiks kajastada põhjalikumalt riigigümnaasiumi, põhiharidust, alusharidust, erivajadustega laste haridust, huviharidust (koos üldharidusega lõimimise võimalustega) ja koostööd näiteks naaberomavalitsustega kattuvate koolipiirkondade teemal. Eraldi teemana koostööd ei käsitleta, kuna kogu hariduse arendamise protsess toimub koostöös paljude erinevate partneritega. Suure osaga neist, kellele käesolevas dokumendis on viidatud, on arendatud partnerlust ja tehtud koostööd. Näiteks lapsehoiuteenuse pakkumisel on Harku Vallavalitsusel 35 lepingulist partnerit.

Lisaks peaks käsitlema haridusasutuste võrgu ümberkorraldamisega kaasnevaid riske. Veel leidis komisjon, et vajalik oleks saada Tallinna Ülikooli Haridusteaduste Instituudilt (edaspidi ka TLÜ) Harku valla haridusvaldkonna strateegilistele valikutele teaduslik ja õppija heaolust lähtuv vaade ning hankida teaduslik analüüs Tabasalu Ühisgümnaasiumi lennupõhisele õpikäsitusele progümnaasiumi astmes.

Vallavolikogu otsuse alusel määrati arengukava koostamise juhtivkomisjoniks haridus- ja kultuurikomisjon. Vallavalitsusele anti ülesandeks korraldada arengukava koostamine ja moodustada vastav juhtrühm, mida juhib vallavolikogu esimees ning korraldada avalike arutelude kaudu kõigi huvitatud isikute kaasamine arengukava koostamisse.

Harku Vallavalitsuse (edaspidi ka vallavalitsus) 23.07.2019 korraldusega nr 30 „Harku valla haridusvaldkonna arengukava aastani 2024 koostamise juhtrühma moodustamine“ nimetati juhtrühma koosseisu: Kalle Palling (juhtrühma esimees, RE), Ott Kasuri (juhtiva komisjoni esimees, RE), Kaupo Rätsepp (I), Priit Kotkas (HL), Riho Saksus (EKRE), Galina Kostõleva

(KE), Liisa Oviir (SDE), vallavanem Erik Sandla, abivallavanem Vello Viiburg, abivallavanem Maris Viisileht ja vallavalitsuse liige Marju Aolaid.

Valdkonna arengukava koostamisel arvestas Harku Vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond (edaspidi ka Harku VV HKO) valla arengukava koostamise protsessis aastatel 2018–2019 loodut, sealhulgas:

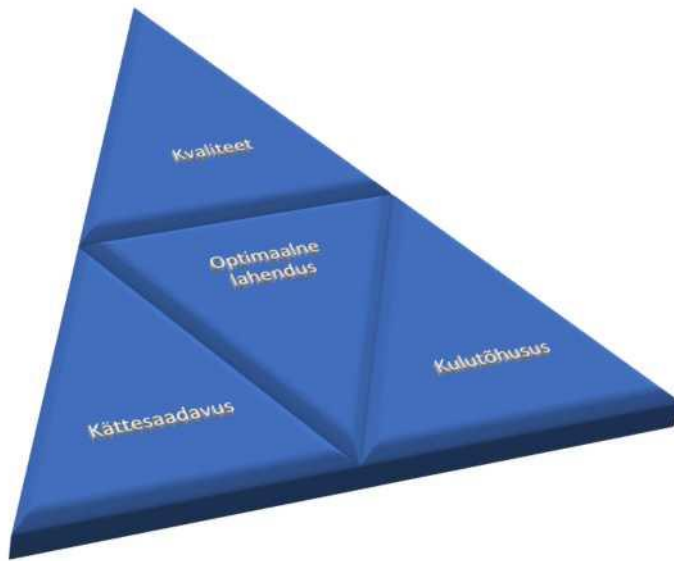
- valla arengukava koos lisaga „Harku valla profiil“;
- OÜ Cumulus Consulting koostatud dokumenti „Harku valla koolivõrgu analüüs“;
- erinevate korraldatud arutelude materjale;
- vallavolikogu haridus- ja kultuurikomisjoni soovitusi;
- haridusvaldkonna seisundit, haridusasutuste arengukavu;
- TLÜ uuringut vaatest õppija heaolule;
- riigi hariduspoliitilisi suundumusi, väljatöötatavat strateegiat „Tark ja tegus Eesti 2035“ haridusstatistikat (nt EHIS, HaridusSilm);
- erinevaid muid infoallikaid.

Analüüsi tulemusena fikseeriti haridusvaldkonna kitsaskohad, vajadused ja väljakutsed.

Valdkondliku arengukava fookuses on tingimuste loomine, mõjutamaks:

- haridusvõrgus saavutatavat kvaliteeti;
- hariduse kui hüve kättesaadavust valla elanikele;
- vajalike tegevuste kulutõhusust.

Joonis 1. Kvaliteet, kättesaadavus/ligipääs, tõhusus

Allikas: Harku Vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond (edaspidi ka Harku VV HKO)

Kvaliteet – kokkulepe/arusaam sellest, mis on hea; omaduste kogusumma, mis näitab otstarbele vastavuse suhtemäära.

Kättesaadavus – võimalus kasutada, näiteks on Harku vallas piisavalt kättesaadavad tugispetsialistid ja/või nende teenused.

Tõhusus (kulu) – saavutada minimaalsete kuludega nõutav kvaliteet või parima tulemuse saavutamine etteantud kulutustega. Kas sama ressursi eest saaksime rohkem ja/või parema tulemuse? Kas sama tulemuseni oleks võimalik jõuda ka vähemate ressurssidega?

Käesolev hariduse valdkonna arengukava sisaldab:

- seitset senist valla hariduse arengusuunda, millele on lisatud veel kaks koos soovitud seisundite kirjeldustega;
- nelja haridusvaldkonna (üldharidus, alusharidus, huviharidus, huvitegevus ja noorsootöö, kaasav haridus) hetkeseisu ja arenguvaadet;
- ülevaadet vajalikest tegevustest (programmid, projektid) soovitud mõju saavutamiseks;
- mõõdikute süsteemi arengusuundades saavutatava edu mõõtmiseks;
- analüüsi sisaldavad lisad igale haridusvaldkonnale.

Harku valla haridusvaldkonna arengukava kirjeldab peamisi väljakutseid sellel alal aastani 2024. Arenguks tarvilikke vajadusi, eeldusi ja võimalusi koos olukorra kirjeldustega 2019/20. õppeaasta alusel on detailsemalt kajastatud vastavates lisades. Eelmises lauses nimetatud lisad

TÖÖVERSIOON

on iga arengukava valdkonna kohta, nendega tutvumine võimaldab analüütiliselt mõista, miks on vajalikud kavandatavad arenguvaate tegevused, milliseid ja kelle probleeme ning vajadusi soovitakse lahendada ja kuidas.

Harku valla haridusvajadus

Rahvastik

Harku vald oma atraktiivse elukeskkonnaga on viimasel kümnendil olnud üks kiiremini kasvavaid valdu Tallinna ümbruses, jäädes kasvutempolt alla Rae vallale ja sarnanedes arenguperspektiividelt enim Viimsi vallale. Harku valla elanike arv on pidevas tõusujoones, kuna asukoht on Tallinna linnale väga lähedal. Linnalähedasse valda liiguvad noored aktiivsed pered, see omakorda tähendab noorte osakaalu suurenemist elanikkonna hulgas. Harku valla elanike arv on viimase 150 aastaga kahekordistunud, vallas oli 01.03.2020 seisuga Eesti Elanikeregistri andmetel 15 296 elanikku. Mobiilse positsioneerimise alusel elab Harku vallas püsivalt ca 16 000 elanikku. Hariduse valdkonna arengukava koostajad on teadlikud valla arengukavas toodud rahvastiku arvu muutuste kahest stsenaariumist. Baas-stsenaariumi järgi jääb rahvaarv vallas enam-vähem muutumatuks. Rändestsenaariumi kohaselt on aastaks 2024 vallas 16 178 elanikku ja aastal 2037 ületab valla elanike arv 20 000 piiri (Harku valla arengukava aastani 2037: lk 4). Harjumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse prognoosid on optimistlikumad – Harku valla elanike iga-aastaseks kasvutrendiks on kuni 500 inimest, mis aastaks 2022 teeks valla elanike arvuks üle 18 000.

Elanike tihedus valla paikkondades erineb kümme korda. 80% rahvastikust on koondunud nelja suuremasse piirkonda: Tabasalu-Rannamõisa, Muraste-Suurupi, Harkujärve-Tiskre, Vääna-Jõesuu. Prognoosimisel tuleb arvestada, et kui elanike arvu rändest tingitud kasv asendub loomuliku kasvuga, siis vähendab see nõudlust lasteaias ja koolikohtade järele. Lapsed sünnivad peredesse ja kasvavad üles põhiliselt peredes, kus vanemate vanus jääb vahemikku 20–50. Harku valda tulevad lastega pered elama tingimusel, et lapsed saavad koha kodulähedases lasteaias või koolis. Harku vallas elab 01.01.2020 seisuga 3693 noort vanuses 7–26 aastat. 0–2-aastaseid lapsi on 641, 3–7-aastaseid lapsi 1154 ning 8–18-aastaseid lapsi 2610 (Allikas: Harku Vallavalitsus). Noorte osakaal valla elanike koguarvust on 24,2%. Kõige arvukamad vanusgrupid on algkooliealised 7–9-aastased lapsed ja 35–44-aastased tööealised mehed ja naised. Seega on perekonna loomis- ja sünnituseas naiste osakaal kõrge, sellest johtuvalt on märkimisväärne ka laste arv ehk rahvastiku taastootmine on intensiivne. Järgnevad vanusgrupid (20–29-aastased) pole enam nii arvukad ja seega järgmise dekaadi jooksul pole Harku rahvastiku taastootmispotentsiaal enam nii kõrge. Vene rahvusest inimesi oli Statistikaameti andmetel vallas 11,6% ning kõigi muude rahvuste esindajaid (ligi 60) oli kokku 3,5% elanikkonnast.

Valla elanike arvu kasvu võib prognoosida seoses lähiaastate elamuehitusega kõige enam Tabasalus ja selle ümbruses. Näiteks Tabasalus on kehtestatud detailplaneeringute alusel realiseerimata elamuühikuid ca 170. Tabasaluga piirnevas Tiskre külas on kehtestatud detailplaneeringute alusel realiseerimata ca 1275 elamuühikut ning Harkujärve külas ca 410 elamuühikut. Harku alevikus on kehtestatud detailplaneeringute alusel realiseerimata ca 425 elamuühikut. Väiksemaid arendusi ja üksikelamuid lisandub ka valla ülejäänud kantides, märkimisväärsamad nendest on Vääna küla ca 95 elamuühikut, Liikva küla ca 175 elamuühikut ning Suurupi küla ca 65 elamuühikut. Türisalu, Vääna-Jõesuu, Suurupi ja Muraste piirkonna endisi suvila- ja aianduskooperatiive ehitatakse jätkuvalt ümber aasta läbi elamiseks.

Aastani 2024 võib prognoosida perspektiivis kuni viiesaja uue lastega pere lisandumise valda. See võib tähendada sisserändest tingitud haridusnõudluse kasvu aasta lõikes kuni kahe rühma või klassikomplekti ulatuses. Uue hariduslinnaku ehitamiseks on Tiskre kanti detailplaneeringuga üks sobiv krunt broneeritud.

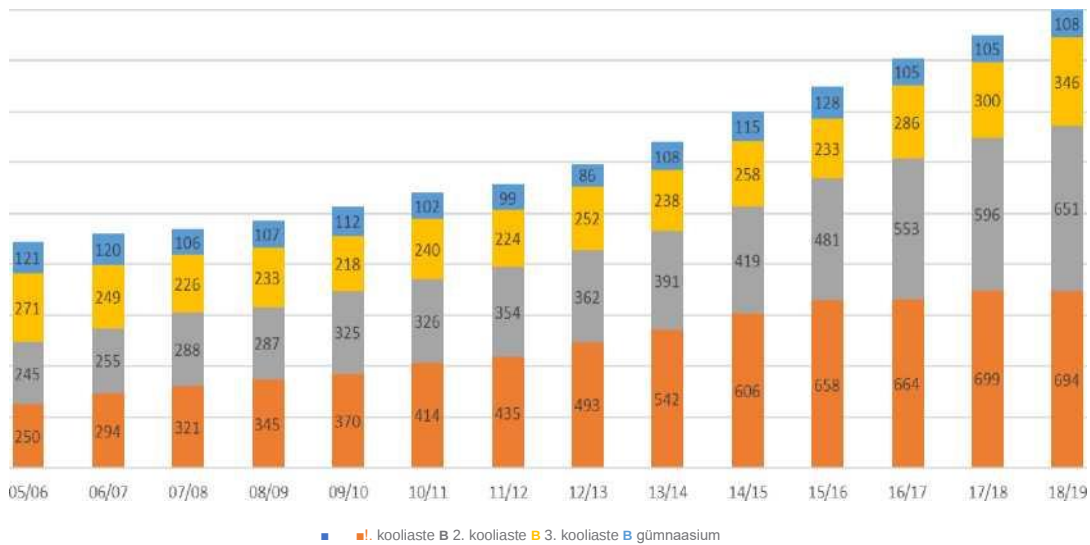
Lasteaia- ja koolikohtade vajaduse prognoos

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (edaspidi ka PGS) § 10 kohaselt on Harku vallal kohustus tagada koolikohustuslikule isikule, kelle elukoht asub selle valla või linna haldusterritooriumil, võimalus omandada põhiharidus.

Koolieelse lasteasutuse seadus (edaspidi ka KELS) § 10 lõike 1 kohaselt loob valla- või linnavalitsus vanemate soovil kõigile 1,5–7-aastastele lastele, kelle elukoht on selle valla või linna territooriumil ning ühtib vähemalt ühe vanema elukohaga, võimaluse käia teeninduspiirkonna lasteaias. 1,5–3-aastase lapse lasteaiakoha võib valla- või linnavalitsus vanema nõusolekul asendada lapsehoiuteenusega, mille rahastamisele kohaldatakse KELS-i § 27 lõigetes 3 ja 4 sätestatut.

Alates 2005. aastast kuni 2019. aastani (14 aasta jooksul) on Harku valla koolide õpilaste arv kahekordistunud. Harku valla õpilaste arvu kasvutrendi on võimalik jälgida jooniselt nr 2, seoses uute koolikohtade loomisega viimasel viiel aastal on kasv olnud keskeltläbi saja õpilase võrra aastas.

Joonis 2. Õpilaste arvu dünaamika õppeaastatel 2005/06.–2018/19

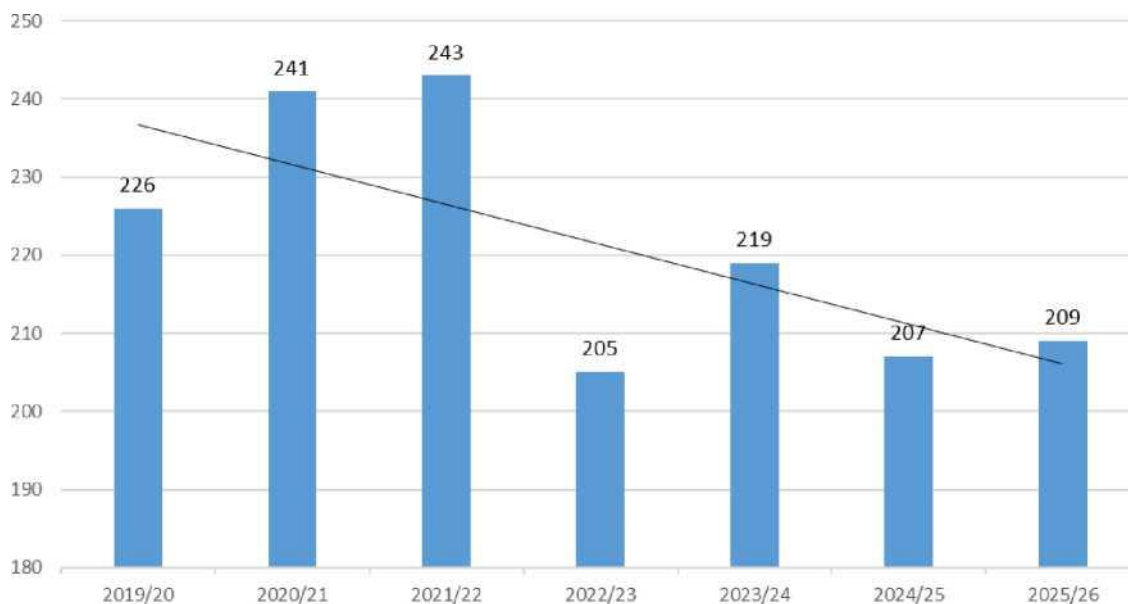

Allikas: Harku VV HKO

Joonis 3 annab ülevaate järgneva seitsme aasta jooksul koolikohustuslikku ikka jõudvatest lastest. Järgneval kolmel aastal koolikohustuslikku ikka jõudvate laste arv kasvab, seejärel stabiliseerub tasemele 210–215 last. Ilmselt tasakaalustab langust uute lastega perede elama asumine Harku valda.

Lasteaiaelaste laste arvu prognoos näitab, et vastavalt 2018. aastal koostatud Cumuluse uuringu baas-stsenaariumile hakkaks lähiaastatel laste arv langema, rändestsenaariumi puhul püsiks see aga kuni 2034/35. õppeaastani väga stabiilsena.

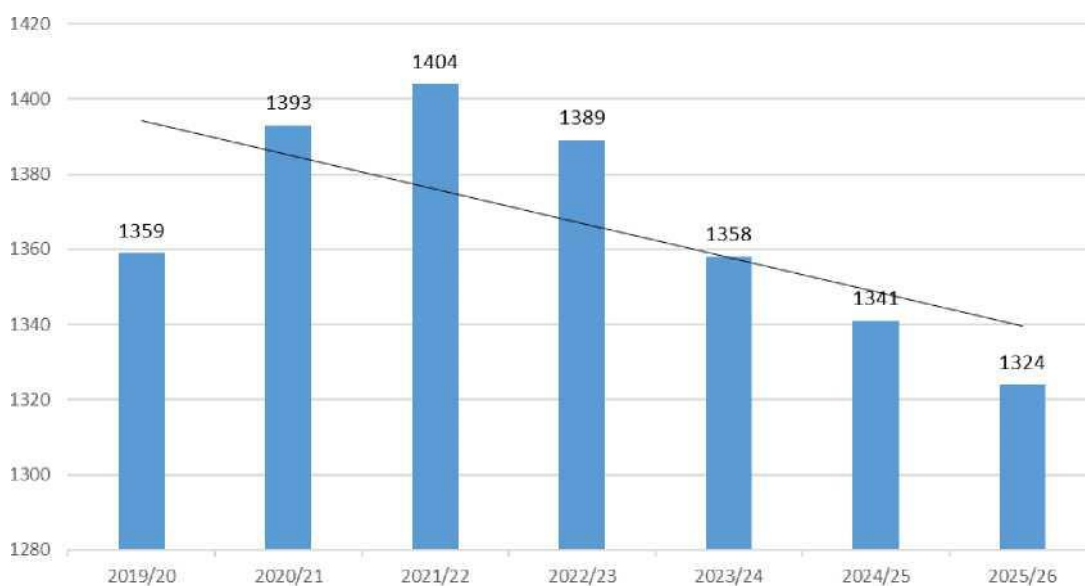
Joonis 3. Koolikohustuslikku ikka jõudvate laste arvud Harku vallas 2025. aastani, lasteaia- ja koolikohtade vajaduse prognoos

Allikas: Harku VV HKO

Jooniselt 4 saab ülevaate järgneva seitsme aasta (2019–2025) I–II kooliastme õpilaste prognoositavast hulgast, lähtudes praegusajal vallas elavatest koolieelikutest. Järgneval kolmel aastal koolikohustuslikku ikka jõudvate laste arv kasvab, seejärel langeb 2019. aastaga võrreldes pisut madalamale tasemele. Ilmselt tasakaalustab langust uute lastega perede elama asumine Harku valda.

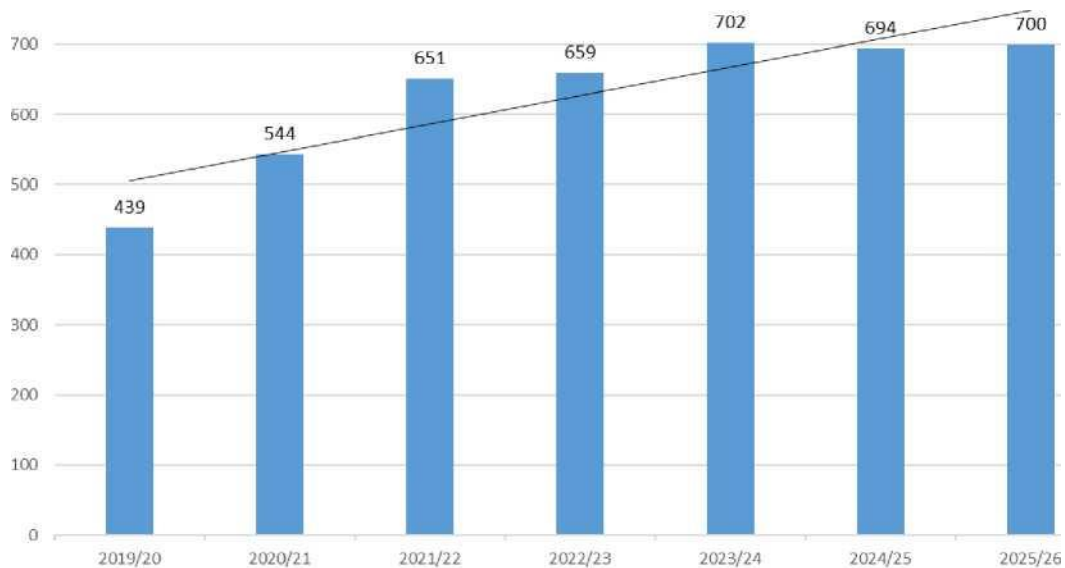
Joonis 4. I–II kooliastme (1.–6. klass) õpilaste prognoositavad arvud Harku valla koolides 2025. aastani

Allikas: Harku VV HKO

Joonis 5 kajastab prognoosi järgneva seitsme aasta III kooliastme õppekohtade vajadusest, mis kasvab hüppeliselt. Võrdlusena oli 2014/15. õppeaastal Harku vallas 249 III kooliastme õppekohta ning oodatav kümne aasta kasv on pisut alla kolme korra.

Joonis 5. III kooliastme (7.–9. klass) õpilaste prognoositavad arvud valla koolides 2025. aastani

Allikas: Harku VV HKO

Hariduse valdkonna arengusuunad

Harku vallas on hariduse valdkonda viimastel aastatel iseloomustanud seitse arengusuunda. Suundade määratlemisel on arvestatud hariduse valdkonna analüüsimisel leitud kitsaskohti, vajadusi, ent ka tugevusi, mille mõjutamisel loodetakse edu. Tabelis 1 on välja toodud struktuurne ülevaade neist suundadest, lisaks on kirjeldatud soovitud seisundeid ning tulemusi, samuti vajalikke tegevusi soovitud seisundite või tulemuste saavutamiseks. Valikuid selgitavad põhjendused.

Koostatavas arengukavas on arenguvajadustele toetudes lisatud veel kaks arengusuunda (S8–S9).

Tabel 1. Harku valla hariduse arengusuunad (S1–S9)

Suund ¹	Mida tahetakse? Soovitud seisund/olukord/tase.	Põhjendused. Milliseid kitsaskohti tahetakse lahendada?
S1. Kulutõhusus, kvaliteet ja kättesaadavus	Kvaliteetse põhihariduse kättesaadavuse probleemi soovitakse lahendada koolivõrgu kulutõhusa (tegevuste kuluefektiivsus – sisendite muutmine väljunditeks) kujundamisega Harku vallas (edaspidi ka vald). Ühtse haridusvõrgu väljaarendamine võimaldab muuta kvaliteetne haridus koos huvihariduse/huvitegevustega kättesaadavaks põhikooli esimesest astmest kuni gümnaasiumi lõpetamiseni.	2018/19. õppeaasta seisuga omandab põhiharidust väljaspool valda peaaegu iga kolmas õpilane (630 õpilast ehk 27%). Õpilaste arv kasvas sel õppeaastal vallas 5,8% (98 õpilase võrra) võrreldes eelmise õppeaastaga. Seoses uute kodulähedaste I–II kooliastme koolide ehitamisega lisandunud õppekohtadega on oluliselt vähenenud õpiränne vallast välja (nt I kooliastmes on igal aastal keskmiselt kaks klassitäit õpilasi siirdunud vallast välja õppima), mis näitab lapsevanemate eelistusi õppekohtade olemasolul. (Harku valla arengukava aastani 2037: lk 10)
S2. III kooliastme õppekohad	Soovitakse luua valla I–II kooliastme põhikoolide lõpetajatele 6. klassi lõpetamisel võimalus edasiõppimiseks koduvallas.	Aastatel 2019–2025 lõpetavad Harku vallas II kooliastme (6. klass) keskmiselt 225 õpilast lennus, mis teeb ca 10 klassikomplekti, kuid praeguses ülerahvastatud TÜG-is on kohti ainult kuuele 7. klassidest koosnevale klassikomplektile. Tallinna haridusvõrgus napib ka oma õpilastele koolikohti, 7. klasside lisaklassid luuakse peamiselt nn ülelinnalise valikuga koolides, kuhu pääsemiseks tuleb edukalt konkureerida. Eelnevast nähtub, et koolikohti on III kooliastmes puudu nii Harku valla kui ka Tallinna koolides, kuhu on seni suundunud Harku valla õpilased.

		Paraku kohti napib: 2019–2024 kasvab Tallinnas põhikoolieas õpilaste arv ca 2000 õpilase võrra. (Harku valla koolivõrgu eksperthinnang: lk 22; Tallinna linna lasteaia- ja koolikohtade vajaduse hinnang aastateks 2018–2040)
S3. Muutuva õpikäsituse õpikeskkond	Soovitakse jõuda Harku vallas olukorran, kus uute ehitatavate koolihoonete ja kasutusel olevate õppehoonete õpikeskkonnad soodustavad ja tingivad üleminekut uuele õpikäsitusele.	Muutuv õpikäsitus on vastavates dokumentides kajastatud ja ülemineku vajadus teadvustatud, aga õppeprotsessi lahutamatuks osaks ei ole veel saanud. (Eesti Elukestva õppe strateegia 2020: lk 4–5).
S4. Kaasav haridus	Soovitakse välja töötada korraldus, mis võimaldab parimal moel selgitada välja Harku valla õpilastele vajaliku toe ja seda kvaliteetselt ning tõhusalt rakendada. Korraldus peab tagama kvaliteetse tugiteenuse tõhusa kättesaadavuse tuge vajavatele õpilastele, sh eesti keelest erineva emakeelega õpilastele (nt uusimmigrandid, rändekriisi lapsed, kodumaale tagasipöörduvate kodanike lapsed) ja vähendama väljalangevust põhihariduse omandamises.	Tulenevalt ressursside (koolikohad, tugispetsialistid) vähesusest ei ole Harku vallal võimalik pakkuda põhihariduse omandamisel tuge kõigile seda vajavatele erivajadustega õpilastele. Senised koolihooned ei kindlusta ligipääsu liikumis-, kuulmis- ja nägemispuudega isikutele. (Eesti Elukestva õppe strateegia 2020: lk 15–17; põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46; § 50 ja § 37) Uue õpikäsitusega kohandatakse õpiväljundid, hindamine ja õppeprotsess vastavaks õppija võimetele. (Harku valla arengukava: lk 12)
S5. E-õpe, digipööre	Soovitakse õppuritele tagada vajaduspõhine ligipääs e-õppele ja lõimida digitaalse õppevara kasutamine igapäevasesse õppeprotsessi.	Kitsaskoha selgituseks: uute õppehoonete ehitamisel ja olemasolevate rekonstrueerimisel soovitakse tagada väga hea materiaal-tehniline baas e-õppe läbiviimiseks nii hoones sees kui ka õuesõppe klassides. Hea e-taristu/tarkvara motiveerib õpetajaid digiõpet õppeprotsessis kasutama. Oluline on toetada kõikide Harku valla haridusasutuste pedagooge digitaalsete õppevahendite kasutamisel ning pakkuda võimalusi e-õppe valdkonnas professionaalseks arenguks. (Eesti Elukestva õppe strateegia 2020: Eesti infoühiskonna arengukava 2020: lk 17)
S6. Õpetaja ja haridustöötajate väärtustamine	Soovitakse siduda õpetaja ja haridustöötajate elukutse väärtustamine uue õpikäsituse rakendamisega, kutsekvalifikatsioonile toetuva töötasustamise rakendamisega ning loodava atraktiivse õpikeskkonnaga.	Muutunud õpikäsituse rakendamise eelduseks on pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid. Sarnaselt kogu riigile on Harku vallas pedagoogide vanuseline ja sooline struktuur nihkes – napib noori õpetajaid, meesõpetajaid ja aineõpetajaid. Selle muutmiseks tuleb

		järjepidevalt täiustada motivatsiooni-süsteemi, aidata luua motiveerivat töökeskkonda. (Eesti Elukestva õppe strateegia 2020: lk 10–11)
S7. Innovatsioon	Soovitakse jõuda innovaatsiliselt õppekeskkondi arendades õpikäsituse uuendamiseni valla haridusasutustes.	Uue õpikäsituse mõtestamisega on tegeletud, rakendamise kogemusi omandatud – loodud tingimusi süsteemseks üleminekuks aastatel 2018–2021. (Eesti Elukestva õppe strateegia 2020: lk 4–5)
S8. Kaasaegse kvaliteediga hoiu ja alushariduse kättesaadavus	Soovitakse jõuda olukorrani, kus kvaliteetne lastehoid ja alusharidus on kättesaadavad vallas elavatele lastele alates pooleteisest aastast kuni koolikohustuseni.	Õppeaastal 2019/20 oli valla 46 lasteaiaühmas 898 last. Vald toetab, kattes 17 eralasteaias käiva lapse kulud 200€ väärtuses kuus, 87 teise omavalitsuse lasteaias alusharidust omandava lapse kulud ning 125 eralastehoiust käiva lapse kulud kuni 345,5€ kuus (koos lapsevanema poolt makstava osalusega).
S9. Kaasaegse kvaliteediga noorsootöö kättesaadavus	Luua eeldusi ja võimalusi noore isiksuse mitmekülgseks arenguks	Noorte osakaal vallaelanike koguarvust (15 296) on 24,2%. Harku koolide 7–18-aastaste õpilaste osalemine huvikoolides oli 2019/20. õppeaastal ca 52%. Kõige suurem oli huvihariduses osalejate arv põhikooli I astmes ning kõige väiksem gümnaasiumis. 2019/20. õppeaastal osales Harku vallas tegutsevates huviringides kokku 1476 elanikku, neist 734 meessoost ning 634 naissoost (HaridusSilm).

Arengupeegel: haridusasutuste ühtsed suunad arengukavades

Koostöös Tallinna Ülikooliga (Mart Laanpere, Romil Rõbtšenkov) loodi e-keskkond ARENGUPEEGEL (edaspidi arengupeegel). Arengupegli keskkond on mugav tööriistakohver haridusasutustele arengukavade koostamiseks, rakendamiseks, täitmise seiramiseks, korrigeerimiseks/täiendamiseks ja kommunikatsiooniks.

Arengupegli loomise ja rakendamisega sooviti:

- 1) luua strateegiline raamistik haridusasutuse arengutaseme määratlemiseks (kus oleme?) ja eesmärkide püstitamiseks (kuhu soovime jõuda ja mis ajaks?);
- 2) kehtestada valla haridusasutustele ühtne strateegiline raamistik aastateks 2017–2021 kolmes arengusuunas (õpikäsitus¹, innovatsioon ja õppekeskkond), igas suunas valida viis mõõdikut² ja igale mõõdikule luua skaala viie tasemega;

- 3) suunata haridusasutusi enesehindamisele, kus hindajateks on juht, meeskond ja partnerid;
- 4) anda kogukonnale ja huvilistele lihtsaid ja selgeid vastuseid haridusasutuse tulevikust: miks, mida, kellele, kes, kuidas ja millal?;
- 5) siduda eesmärkide saavutamiseks kavandatavad arendustegevused haridusasutuse järgmise aasta eelarve ja sellele järgneva kolme aasta eelarvestrateegiaga;
- 6) kajastada haridusasutuse arengukavas kavandatavaid (kvalitatiivseid ja/või kvantitatiivseid) arenguid või muutusi (seda ilma korduvate rutiinide, tegevuste või korralduste kirjeldusteta – need on muudes dokumentides);
- 7) jagada arengukava kaheks: strateegiliseks osaks, mida saab arenguperioodil muuta arengukava kehtestaja Harku Vallavolikogu (edaspidi volikogu) ja haridusasutuse juhi ning arengumeeskonna poolt muudetavaks osaks (nt lisada arendustegevusi, uusi rahalisi katteallikaid);
- 8) luua perioodiliselt korduv arengukava tegevuste ülevaatamise ja tagasisidestamise süsteem – perioodilised kirjalikud raportid koos aruannetega täitmise kohta;
- 9) võimaldada arengumeeskondadele kiiret ülevaadet arengukava hetkeseisust;
- 10) koondada valla haridusasutuste arengukavad ühtseks valla haridusvõrgu arengukavaks.

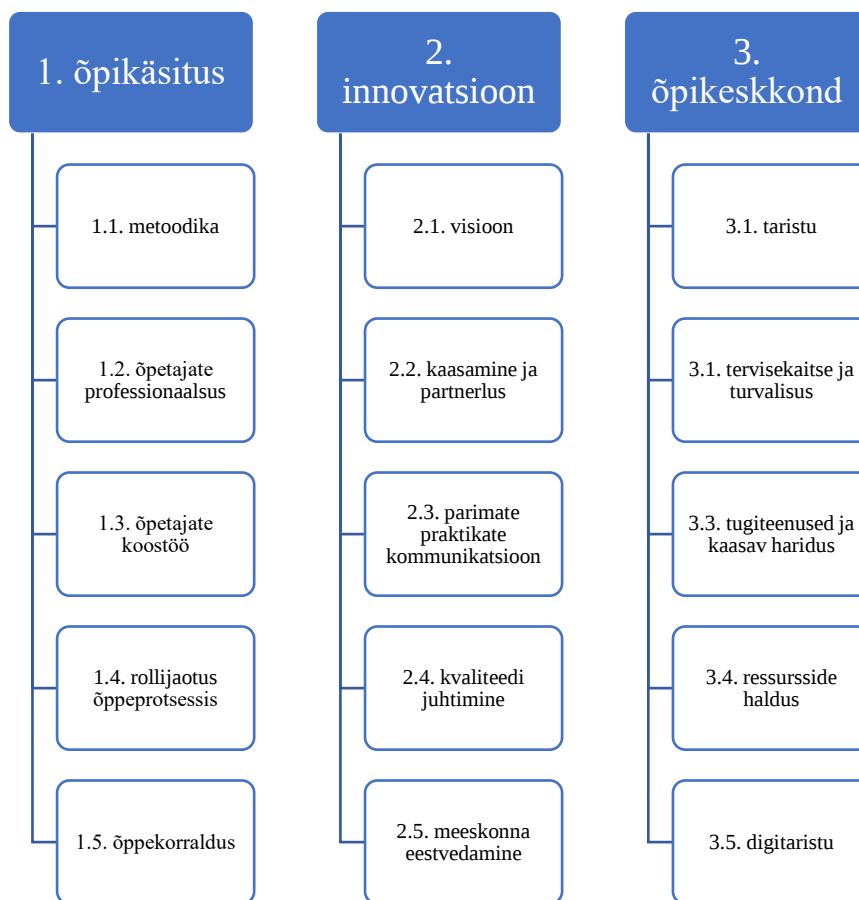
Tabel 2. Arengu mõõdik A–E

A	PIIRATUD – üksikute aktsioonide või entusiastide juhuslike ja koordineerimata algatustega, asutuses on piiratud, tervikuna neist ei teata ja neist ei õpita.
B	RIKASTATUD – lähenemisviis valitud, asjakohased eesmärgid sõnastatud, tegevused planeeritud, rakendamisel saadud esmaseid kogemusi ja tulemusi on analüüsitud, on kommunikeeritud, tegijate/tegevuste ringi on laiendatud.
C	TÄIUSTATUD – rakendussüsteemi koos tulemustega seiratakse ja analüüsitakse. Analüüsi tulemusena on rakendamist korrigeeritud/täiustatud.
D	ÜMBERMÕTESTATUD – mõistetakse seoseid tulemuste ja rakendusviiside vahel. Uued lähenemised on tervikuna omaks võetud, püstitatud eesmärgid saavutatud. Tulemused on asjakohased, täpsed ja usaldusväärsed.
E	VÕIMESTATUD – rakendussüsteemi eripära ja saavutatud tulemuste edulood on kommunikeeritud avalikkusele, osaletakse riigi ja rahvusvahelistes võrgustikes. On võetud valdkonna eestvedaja roll piirkonnas/valdkonnas/riigis, jätkusuutlikkus on leidnud praktikas kinnitust.

¹ Eesti Elukestva õppe strateegias 2020 võeti käibe termin „õpikäsitus“, seades eesmärgiks selle muutumise koos põhjuste ja eesmärkidega. Strateegilise raamistiku eesmärk on pakkuda taustsüsteemi ja tuge õpikäsituse rakendajatele, ennekõike haridusasutustele ja nende partneritele, et aidata mõista suurt pilti, kuhu nende erinevad tegevused asetuvad. Õpikäsitus on arusaam sellest, mis eesmärkidel ja mil viisil õppimine toimub, millistes suhetes on õppeprotsessis osalejad, ning nende tõekspidamiste sihipärane rakendamine.

² Õpikäsituse mõõdikud on: metoodika, õpetajate professionaalsus, õpetajate koostöö, rollijaotus õppeprotsessis, õppekorraldus. Innovatsiooni mõõdikud on: visioon, kaasamine ja partnerlus, parimate praktikate kommunikatsioon, kvaliteedijuhtimine, meeskonna kujundamine ja eestvedamine. Õppekeskkonna mõõdikud on: taristu, tervisekaitse ja turvalisus, tugiteenused, ressursside haldus, digitaristu.

Joonis 6. Kanada kooliuuenduskonsultandi M. Fullani kolm kooliarenduse valdkonda; igas suunas on viis mõõdikut, millel on omakorda viis taset

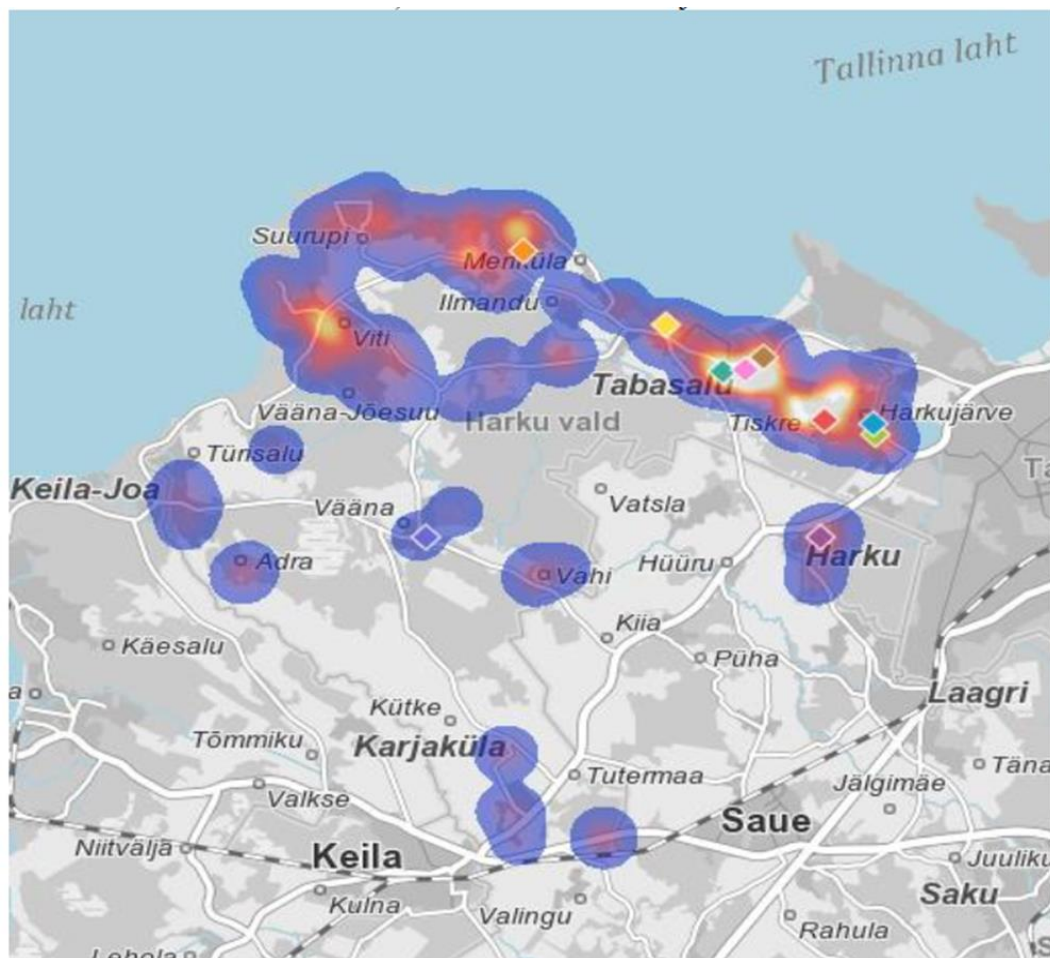

Alusharidus ja hoid Harku vallas

Koolieelse lasteasutuse seaduse (edaspidi ka KELS) § 10 lõige 1 kohustab kohalikku omavalitsust looma vanemate soovil kõigile 1,5–7-aastastele lastele, kelle elukoht on selle valla või linna territooriumil ning ühtib vähemalt ühe vanema elukohaga, võimaluse käia teeninduspiirkonna lasteasutuses. 1,5–3-aastase lapse lasteaiakoha võib valla- või linnavalitsus vanema nõusolekul asendada lastehoiuteenusega.

2019/20. õppeaastal on Harku vallal lasteaedades 898 last, 229 last käivad eralapsehoidudes, eralasteaedades ja teiste KOV-ide koolieelsetes lasteasutustes. Alates märtsist 2019 lisandus Alasniidu Lasteaia Harkujärve majja (alates koolitusloa saamisest alustab tööd 6-rühmaline Harkujärve Lasteaed. Harkujärve lasteaia moodustamise otsus võeti vastu Harku Vallavolikogu 28. novembri 2019. aasta otsusega) kaks rühma 40 lasteaiakohaga. 2019/20. õppeaastal on maja kuues rühmas 101 last. Harku valla lasteaedades käib 37 teiste kohalike omavalitsuste last.

Joonis 7. Koolieelikute (käivad eralapsehoidudes, eralasteaedades ja teiste KOVide koolieelsetes lasteasutustes) elukohtade jaotus Harku vallas

Allikas: Harku VV HKO

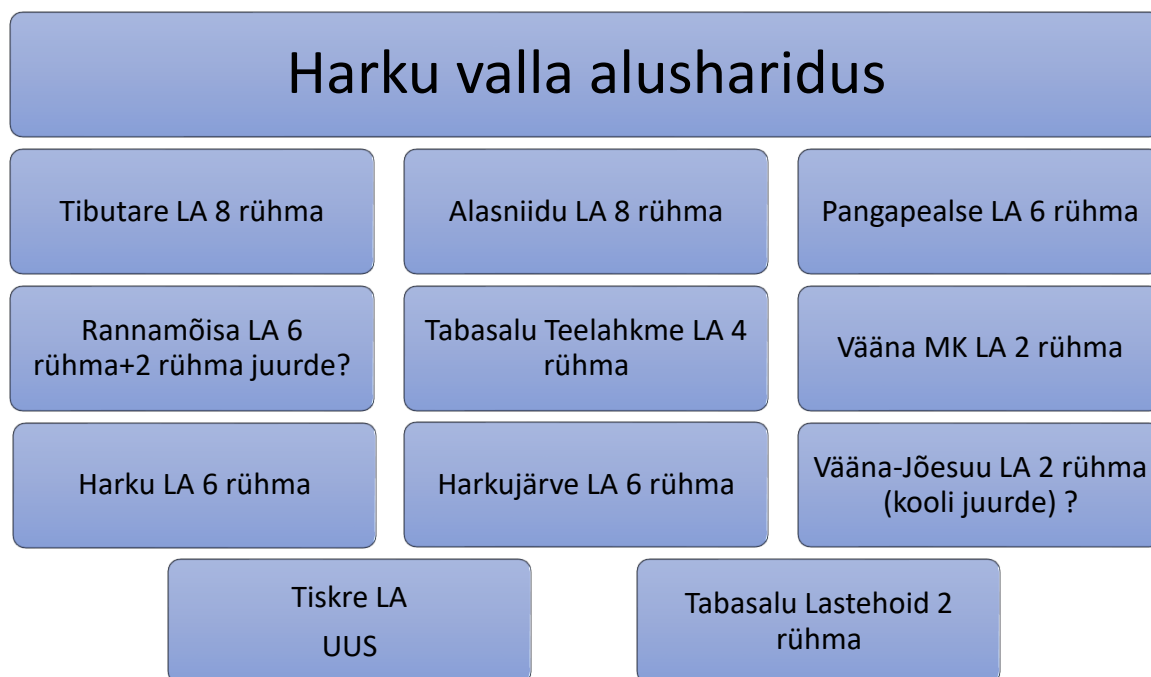
Täpsemalt ja detailsemalt vaata Lisa 1. Alusharidus ja hoid Harku vallas.

Alushariduse arenguvaade

Tagamaks kaasaegse kvaliteediga hoiu ja alushariduse kulutõhusat kättesaadavust kavandatakse alljärgnevad tegevused:

- võõrandada (ca 2–2,5 miljonit eurot) omanikult 6-rühmalise Alasniidu Lasteaia maja (rendileping lõpeb 2022), alternatiiviks on, et omanik võõrandab või rendib Alasniidu lasteaia eraomanikust lasteaiapidajale, või Harku vald jätkab lasteaia maja rentimist seniselt omanikult;
- avada 2020. aastal koostöös Eesti Montessori Ühinguga üks Montessori pedagoogikal põhinev rühm Merikülas;
- luua vajaduspõhised lasteaiakohad Vääna-Jõesuu kooli juurde, milleks kool kujundatakse ajutiselt põhikool-lasteaiaks: alates 2021. aastast töötab üks rühm moodulruumides (0,1 miljonit eurot), aastal 2022 lisandub veel üks rühm moodulites (0,1 miljonit eurot);
- laiendada aastal 2022 Rannamõisa lasteaeda kahe rühmaga, ehitades ümber Rannamõisa vana koolimaja lasteaiaks;
- käimasolevatest uusarendustest tingitud lasteaiakohtade vajaduse rahuldamiseks ehitada aastaks 2023 Tiskresse uus hariduslinnak, kuhu kuuluks Tiskre lasteaed koos põhikooliga (ca 7 miljonit eurot).

Joonis 8. Harku valla alusharidusvõrgu arendusmudel aastaks 2024

Allikas: Harku VV HKO

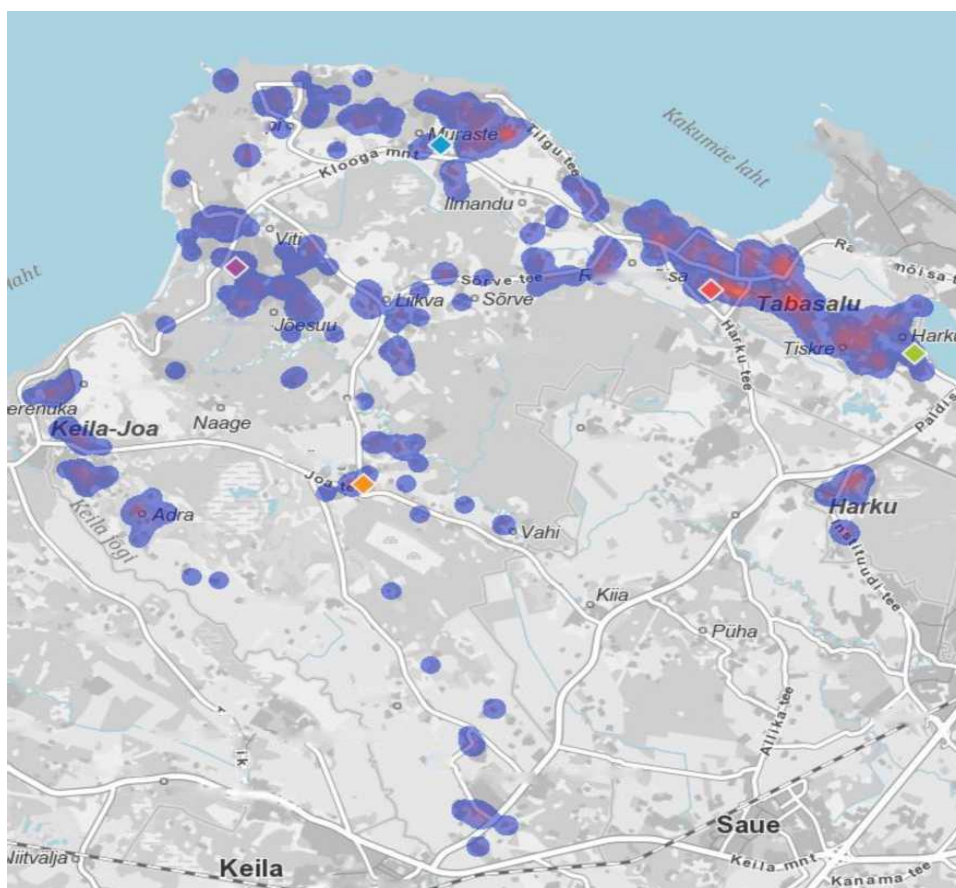
* Lisaks tuleb ühe lasteaia juurde üks Montessori pedagoogikal põhinev rühm

Üldharidus Harku vallas

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 10 kohaselt on Harku vallal kohustus tagada koolikohustuslikule isikule, kelle elukoht asub selle valla või linna haldusterritooriumil, võimalus omandada põhiharidus.

2019/20. õppeaastal õpib Harku valla koolides 1869 õpilast. Põhiharidust omandab oma valla koolides 1730 õppurit, 669 õppurit ehk 28% omandab põhiharidust teiste kohalike omavalitsuste koolides. Tabasalu Ühisgümnaasiumi gümnaasiumiastmes õpib 139 õpilast ja 291 õppurit ehk 68% õpilastest omandab gümnaasiumiharidust teistes omavalitsustes asuvates koolides. Teiste kohalike omavalitsuste õpilasi käib Harku valla põhikoolides 121 ning gümnaasiumis on neid 14.

Joonis 9. Harku vallast väljas õppimas käivate põhiharidust omandavate õpilaste elukohad

Allikas: Harku VV HKO

Tagamaks kaasaegse kvaliteediga üldhariduse kulutõhusat kättesaadavust, kavandatakse alljärgnevad tegevused:

- jagada aastal 2021 Tabasalu Ühisgümnaasium (I–IV kooliaste) kaheks kooliks: Tabasalu Põhikooliks (I–III kooliaste) ja Tabasalu Gümnaasiumiks (IV kooliaste);
- riik avab 2021/22. õppeaastal Tabasalu Gümnaasiumi uue õppehoone (esimesel ehitusetapil 360 õppekohta, riigi investeering ca 7,8 miljonit eurot, teises etapis lisandub 180 õppekohta);
- Harku vald avab 2021/22. õppeaastal Tabasalu Põhikooli uue õppehoone koos gümnaasiumiga ühiskasutuses oleva spordi- ja kultuurihoonega (500 õppekohta I–II kooliastmele, sh 50 HEV õppekohta I–III kooliastmele, ca 11 miljonit eurot);
- rekonstrueerida 2021/22. õppeaastaks Tabasalu Ühisgümnaasiumi algklasside tiib ja aula Tabasalu Muusikakooli vajadusteks (180 õppekohta, ca 1,5 miljonit eurot);
- teostada 2021/22. õppeaastaks vajalikud ehitus- ja sisustustööd Tabasalu Ühisgümnaasiumi õppekorpusest kaasaegsetele III kooliastme nõuetele vastava õpikeskkonna loomiseks (650 õppekohta, ca 0,8 miljonit eurot);
- ehitada Tiskresse hariduslinnak, mis koosneb vajaduspõhiselt Tiskre lasteaiast ja Tiskre Põhikoolist (kuni ca 7,8 miljonit eurot);
- avada Muraste-Suurupi piirkonnas III kooliaste (7. klass avatud 2019/20. õa);
- uurida inglisekeelse õppe võimaluse loomise kohta Harku vallas koostöös erasektoriga.

Joonis 10. Koolivõrgu mudel

* Kaasav haridus on kättesaadav kõikides kodulähedastes koolides

** Kui Muraste Koolil on olemas III kooliastme koolitusluba

*** Kui Muraste Koolil puudub III kooliastme koolitusluba, siis tegutseb kool TÜG-i koolitusloa alusel

Muraste-Suurupi piirkonnas III kooliastme kättesaadavus

Meriküla Spordi- ja Õppekeskuses (edaspidi ka keskus) kohandatakse õppetegevusteks vajalikud ruumid: ümberehituse ja sisustuse kulu, Muraste koolimajast Meriküla keskusesse ligipääsu rajamine (kergliiklusteed, möödasõidutaskud Tilgu tee, parkimisplats ning rattaparkla üleval pangal ja allapääsuks lift). Lisanduvad bussitranspordi kulud.

Kaasav haridus

Olukord 2019/20. õppeaastal

Kaasav hariduskorraldus tähendab kõikide õpilaste, sh hariduslike erivajadustega õpilaste õppimist koos kodulähedases tavakoolis. Kaasava hariduse suunal hakati Euroopa riikides liikuma möödunud sajandi 90. aastatel.

Kaasava hariduse tingimused on kooliti väga erinevad ja üldine olukord on kasin. Harku Vallavalitsusel on puudunud võimekus luua tingimusi tõhusaks kaasavaks hariduseks, ehkki koolides on HEV õpilaste arv ja nendega seotud probleemid süvenenud.

Kaasava hariduse tarvis tingimuste loomine on Harku valla hariduse valdkonna üheks suuremaks sisuliseks väljakutseks järgmistel aastatel. (Lisa 3. Kaasav haridus Harku vallas)

Kaasava hariduse arenguvaade

Tagamaks kaasaegse kvaliteediga kaasava hariduse kulutõhusat kättesaadavust kavandatakse alljärgnevaid tegevusi:

- Tabasalu Ühisgümnaasiumi I–II kooliastme põhikoolis HEV õpipesa ja kompetentsikeskuse tegevusse rakendamine (2021);
- valla eelarvest täiendava vajaduspõhise rahastamissüsteemi väljatöötamine ja rakendamine;
- koostöö kolmanda sektoriga lastele ja peredele toe pakkumisel;
- vajaduspõhiselt lasteaedades erirühmade moodustamine;
- haldussuutlikkuse võimestamiseks, kaasava hariduse koordineerimiseks ja koostöö arendamiseks vallas tugikeskuse loomine;
- haridustöötajatele ja vanematele koolituste ja nõustamiste korraldamine vallas.

Haridustöötajate heaolu, palgapoliitika Harku vallas

Harku vallas rakendatav kutsekvalifikatsioone arvestav töötasustamise süsteem „Harku Vallavalitsuse hallatavate asutuste töötajate töötasustamise alused“ võeti vastu Harku Vallavolikogu 29.01.2015. aasta määrusega nr 2. 2018. aastal jõustusid haridusasutustes uued alampalgamäärad, mis arvestavad ametikohtadele esitatavaid nõudeid: kvalifikatsiooni, töö vastutustaset ja keerukust. 2018. aastal mindi üle funktsioonipõhisele eelarve planeerimisele (kõik koolide ja lasteaedade ametikohad, välja arvatud juhid ning rühma- ja klassiõpetajad ja nende assistendid/abid) – arvestusühikuks koolide puhul on riiklikus õppekavas nõutud tunnid, lasteaedadel arvestatakse vahendid rühmade arvu alusel. Vastavad funktsioonipõhise rahastamise vahendid nähakse ette koolide ja lasteaedade eelarves.

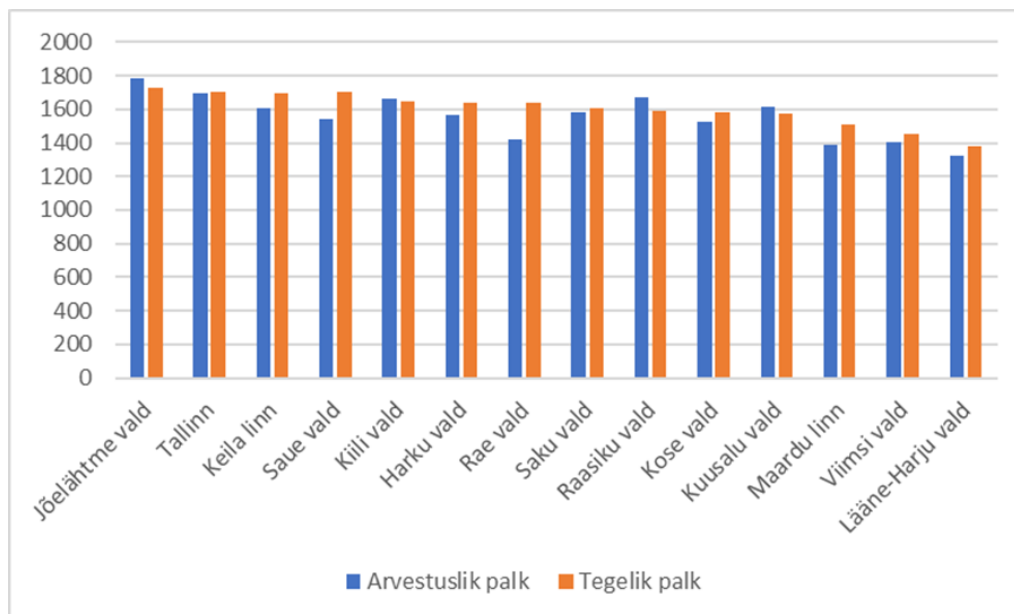
Riigis oli seatud eesmärgiks, et õpetajate keskmine palgatase oleks aastaks 2019 vähemalt 120% riigi keskmisest palgast. Riik toetas kohalikke omavalitsusi eesmärgiga, et alates 2018. aastast oleks lasteaiaõpetajate töötasu alammäär vähemalt 85% üldhariduse õpetaja töötasu alammäärast. Riigi eesmärk ei ole täitunud, kuna keskmine palk on tõusnud prognoositust kiiremini.

Haridustöötajate heaolu Harku valla eesmärkides:

- 1) pikaajaline strateegiline eesmärk 19: Harku vallast saab Eesti parima hariduse (Harku valla arengukava aastani 2037: lk 11);
- 2) Isamaa erakonna ja Eesti Reformierakonna Harku valla koalitsioonilepingu punkt aastateks 2017–2021: „Panustame lasteaiaõpetajate ja tugipersonali palgakasvu jõudmiseks vähemalt Tallinnaga võrreldavale tasemele.“;
- 3) valla hallatavate asutuste töötajatele konkurentsivõimelise palga tagamine.

Joonis 11 annab ülevaate Harku valla õpetajate palgataseme võrdlusest naaberomavalitsustega 2019. aasta seisuga. Üleüldisest madalast palgatasemest tingitult on nii koolid kui ka lasteaiad sunnitud palkama tihtipeale kvalifikatsioonile mittevastavaid spetsialiste ja seega on ametikohad täidetud üheaastaste lepingutega õpetajatega.

Joonis 11. Harku valla õpetajate keskmine palk võrdluses naaberomavalitsustega 2019. aasta seisuga

Allikas: HaridusSilm

Võrreldes naaberomavalitsustega on Harku valla õpetajate palgad keskmisel tasemel, jäädes küll Tallinnale alla 66€ ja Jõelähtme vallale 92€.

Tagamaks haridustöötajate jätkuvat motivatsiooni ning selle kasvu, kavandatakse alljärgnevad tegevused:

- haridustöötajate töötingimuste parandamine õpikeskkondades;
- motiveerivate palga- ja karjääritingimuste edasiarendamine.

Huviharidus, huvitegevus ja noorsootöö

Olukord 2019/20. õppeaastal

Harku vallas koordineerib huviharidust, huvitegevust ja noorsootööd vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond (edaspidi ka osakond). Vallas korraldab huviharidust riigi poolt aktsepteeritud õppekavade alusel Tabasalu Muusikakool.

Eesti Noorsootöö Keskus (edaspidi ka ENTK) toetab riigieelarvest kohalike omavalitsuste noorsootööd osakonna koostatud kava alusel. Hindamise alusel valminud kava alusel on loodud vallas noorte huvitegevuse võimalusi rikastavaid ringe ning täiendatud inventari.

Euroopa Sotsiaalfondist (edaspidi ka ESF) kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“ tegevusteks moodustati ENTK suunisel viiest vallast (Harku, Saue, Saku, Kohila, Lääne-Harju) koostöögrupp. Gruppi kuuluvad viis valda on planeerinud ühise tegevuskava, mille alusel teostatakse kahel aastal uusi, innovaatilisi noorsootöö tegevusi.

Harku valla noortevolikogu toimetab teist täisaastat, koosolekuid peetakse korraliselt, seatud on tagasihoidlikud tegevuseesmärgid, loodud on oma suhtlusvõrgustik Facebookis; samuti on osaletud Tabasalu Päeval, kohtunud teiste valdade noortevolikogudega (nt Viimsi, Haapsalu), noortekeskuste ja vallavanemaga.

Meriküla Spordi- ja Õppekeskuses alustasid tööd Harku valla skaudid ja kodutütred, kujundades noortes kodanikuteadlikkust põnevate tegevuste kaudu saadud kogemustega.

Noorsootööd ja huvitegevusi korraldavad kõik valla koolid, lasteaiad, muusikakool, noorteühendused, spordiklubid ja vastava suunitlusega organisatsioonid nagu nt Kumna Kultuuriait, Harku Valla Lastekaitseühing, Rävälä Skautide Maleva lipkond Okaskannel, Loovuslabor, tantsuselts As-Sa, Muraste külaselts, Vääna-Jõesuu külaselts, Vääna selts, Türisalu külaselts, kirikud.

Põhiline osa valla noorsootööst ja huvitegevusest korraldab 2012. aastal loodud Harku valla hariduse, kultuuri ja spordi SA (jaanuarist 2016 nimega Huvitegevuse ja Noorsootöö Sihtasutus, edaspidi ka lühendina sihtasutus).

Noorsootöö ja huvitegevus on kaardistatud neljal suunal, noortele on loodud:

1. mitmekülgsed mitteformaalse õppimise võimalused;
2. võimalused osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks;

3. tingimused noorteinfo, ennetamis- ja nõustamistegevuste kättesaamiseks;
4. keskkonda kvaliteetseks noorsootööks.

Noorsootöö ja huvitegevuse tugevused:

- oskustega noorsootöötajad, kes tagavad noorsootöö kvaliteedi, teevad tugevat meeskonnatööd ja kasvatavad koostöövõrgustikke;
- lai valik mitmekesiseid tegevusi ja huviringe nii koolides, lasteaedades, spordikeskustes kui ka noortekeskustes, mis võimaldavad kaasata erinevate huvidega noori, korraldada mitteformaalset õpet;
- hästi toimivad päevalaagrid ja noortemalev, mis võimaldavad pakkuda töökasvatust ning noorte ja nende vanemate vajadustele vastavat vaheaegade sisustamist;
- noorteprojektides osalemise võimaluste kasutamine, näiteks nõutud tingimuste täitmine riigi lisarahastuseks, mis võimaldab pakkuda lisavõimalusi noortele (nt vahendite täiendamine – fotostuudio, köök, bänd);
- lai valik (üle 40) erinevaid huviringe, mis loovad võimaluse noorele huvipakkuva ja innustava tegevuse leidmiseks – võimalusi end tunda õppida ja leida see, mis huvitab, katsetada ja proovida võimalikult palju;
- teenuse kvaliteedi tagavad pühendunud pikapäevaõpetajad ja kogenud ringijuhendajad;
- loodud rahastamise mudel, mis võimaldab lapsevanemate omaosaluse vahenditest palgata kogenud ringijuhendajaid ning muretseda kaasaegseid vahendeid nii noortekeskusesse kui ka pikapäevarühmadesse.

Eespool toodud tugevused võimaldavad sihtasutusel koostöös valla ja haridusasutustega tegutseda järgmiste nõrkuste/kitsaskohtade kõrvaldamiseks või ebasoovitava mõju vähendamiseks:

- 1) vähene noortekeskustega kaetus vallas, olemasolevate noortekeskuste ruumipuudus ning kestlikkus – soovime noortekeskustega laieneda kõikidesse valla koolide naabrusse;
- 2) 13+ noorte vähene osalus tegevustes, mis osalt on põhjustatud vahendite nappusest atraktiivsete tegevuste korraldamiseks – soovime vanusegruppi aktiivsemalt kaasata;
- 3) vähene osalus rahvusvahelises koostöös, ühest projektist ei piisa pakkumaks rahvusvahelisi kogemusi ja teadmisi noortele – tahame rahvusvahelist koostööd laiendada;

- 4) ruumipuudus (eriti TÜG-is ja Tabasalu Spordikompleksis), mis leeveneb Tabasalu hariduskompleksi arengutega aastal 2021.

VISIOON

Turvaline, põnev ja sotsiaalseid oskusi arendav keskkond aitab noortel kujuneda kaasatud ja õnnelikeks ühiskonnaliikmeteks.

MISSIOON

Loome noorele kaasaegselt atraktiivse ja vajaduspõhise mitmekülgset eneseteostust võimaldava sotsiaalse keskkonna. (Lisa 4. Huviharidus, huvitegevus ja noorsootöö Harku vallas)

Huvihariduse, huvitegevuse ja noorsootöö arenguvaade

Tagamaks kaasaegse kvaliteediga noorsootöö/huvihariduse/huvitegevuste kulutõhusat kättesaadavust kavandatakse alljärgnevad tegevused:

- noortele võimalikult mitmekesiste tegevuste pakkumine uutes noortekeskustes (Tabasalus, Harkujärvel);
- mobiilse noorsootöö arendamine, mis võimaldaks jõuda erinevate piirkondade ja rohkemate noorteni;
- rahvusvahelise koostöö tegemine, mis võimaldaks pakkuda noortele rahvusvahelisi teadmisi ja kogemusi;
- uute kandipõhiste noortetubade ja -keskuste loomine, mis võimaldaks pakkuda rohkematele noortele mitmekesist tegevust ja ruume selleks kodu lähedal;
- projektirahade ja/või riikliku rahastuse kasutamise jätkamine 13+ noorte tegevusteks ning huvitegevuse valdkonna laiendamiseks;
- 2021. aastal huvitegevuse valikute laiendamine, pakkumaks erinevaid huvitegevusi nii koolide kui ka lasteaedade juures ning hoidmaks kõrgel ringijuhendajate taset;
- looduskooli ning looduslaagrite loomine Meriküla Spordi- ja Õppekeskusesse;
- aastaks 2023 valla noorteni kõigis suuremates piirkondades jõudmine (kooli lähedal);
- noorte omaalgatuse ja otsustusvabaduse suurendamine, kaasates neid otsustusprotsessidesse ja erinevatesse projektidesse;
- noortevolikogule heaks partneriks olemine, kord kvartalis ühiste ümarlaudade korraldamine, noorte ideede ja vajaduste kaardistamine, ühistevõrgustike planeerimine;

- 13+ vanusegrupile suunatud tegevuste osakaalu suurendamine. Indikaator: 80% noortekeskuste üritustest osaleb vähemalt 20% 13+ vanusegrupi noori (noortekeskuste külastatavuse statistika andmetel);
- noorte tegevuste mitmekesistamiseks riigi toetuste tõhusalt kasutamine;
- lisaks huviringidele noortekeskustes igal nädalal vähemalt kolme noortele organiseeritud, suunatud ja nende arengut toetava tegevuse korraldamine;
- noortekeskustes igal nädalal vähemalt ühe välitegevuse korraldamine;
- veel valla neljas piirkonnas (kus veel tegutsevad noortekeskused) tegevuse laiendamine, korraldades seal igal aastal vähemalt kaks noorsootöö valdkonna tegevust;
- noortetoa Harkusse (aastaks 2020) ja noortekeskuse Murastesse (aastaks 2021) rajamine.

Hariduse arengusuundades edu saavutamiseks vajalikud arenguprogrammid

Haridusseaduse § 7 lõike 2 punkt 1 alusel kavandavad kohalikud omavalitsused oma halduspiirkonna hariduse arengu programme ja viivad neid ellu.

Arengusuundades edu saavutamise meetmeteks on vastavate programmide (mis jagunevad projektideks) koostamine ja elluviimine. Arenguprojekte lisandub programmides juurde vastavalt vajadustele ja võimalustele. Vallavalitsusel on vajalik lahendada koostöös vallavolikogu ja haridusasutuste võrguga projektide juhtimine. Allpool on loetelu tähtsamatest ja olulisema mõjuga programmidest, mis jagunevad eraldi projektideks. Projektidel ja programmidel on koosmõju seitsmele hariduse arengusuunale.

PROGRAMM 1: HARKU VALLA ELUKESTEV ÕPE JA KARJÄÄR

Projekt 1.1 Muutuv õpikäsitus (2024).

Eesmärk: kujundada õpe valla haridusasutustes iga õppija individuaalsust ja sotsiaalset arengut toetavaks, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendavaks.

Projekt 1.2 Pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid (2024).

Eesmärk: valla haridusjuhid on uuenduslikud, avatud meeskondade eestvedajad, tulemustele keskenduvad ja orienteeritud loomaks õppijate arenguks parimaid tingimusi. Seoses arengupegli metoodika rakendamisega on saavutatud oluline hüpe arengus.

Õpetajatele koolituste, konverentsi, õpitubade, seminaride korraldamine.

Koostöös erasektoriga töötada välja direktorite jaoks tippjuhtide töövarjutamise programm.

Projekt 1.3. Digipeegel (2024).

Koostatud ja kasutusel, vaata siit: <https://digipeegel.ee/view-school?id=67>

Projekt 1.4 Töötajate kutsealase arengu motiveerimine. Töötajate tunnustussüsteem.

Koostöös haridusasutustega töötada välja tunnustussüsteemi alused valla hallatavate asutuste töötajate tunnustamiseks.

PROGRAMM 2: TABASALU HARIDUSKOMPLEKS

Projekt 2.1 Riigigümnaasium Tabasallu. HTM kk 29.11.17. Aastal 2019 ollakse projekteerimise algetapis, ehitus algab 2020, hoone valmib kevadel 2021 ning selle

maksumuseks on 7,8 miljonit eurot. I etapis on 2021. aastal valmiv õppehoone 360 gümnasistile, II etapis lisandub vajaduspõhiselt 180 õppekohta.

Projekt 2.2 III kooliastme jaoks Tabasalu Ühisgümnaasiumi peahoone ümberehitamine muutuva õpikäsituse kontseptsioonist lähtuvalt (valmimisaeg 2021).

Projekt 2.2.1 Tabasalu Muusikakooli tegevuseks vajalike tingimuste loomiseks Tabasalu Ühisgümnaasiumi algklasside tiiva ümberehitus (tähtaeg 2021–2022).

Projekt 2.3 I–II kooliastme põhikooli uus õppehoone Tabasalu hariduslinnakusse (valmimisaeg 2021). Õppehoonega seotult valmib spordi-/kultuurihoone.

2021. aastaks ehitatakse Tabasalu hariduskeskusesse nutikalt funktsionaalne ja ökonoomne I–II kooliastme õppehoone 500 õpilasele. Loodame, et sealne õpikeskkond loob parimad võimalused toetamaks iga õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut ning ühtlasi aitab tõhusalt kaasa noorte õpioskuste, loovuse ja ettevõtlikkuse kasvule.

PROGRAMM 3: TARISTU

Projekt 3.1 Harkujärve Põhikooli laiendus võeti kasutusele 2018, maksumus 1,626 miljonit eurot, lisandunud õppepinda 951 m².

Projekt 3.1.1 Uus kuuerühmaline lasteaed Harkujärvel alustas märtsis 2019 tegevust Alasniidu lasteaia filiaalina (maksumus 2,7 miljonit eurot, suletud netopinda 1674 m²).

Projekt 3.2. Muraste Kooli juurdeehitus valmis 2018. aastal (maksumus 1,48 miljonit eurot, netopinda ca 800 m²).

Projekt 3.3 Meriküla Spordi- ja Õppekeskus on antud Strantum OÜle opereerimiseks ning sügisel 2021 võetakse õppekorpus kasutusele III kooliastme jaoks.

Projektid 3.4 Ülejäänud Harku valla haridusasutuste õppekeskkonna kaasajastamine ja arendamine (valla arengukava investeeringud aastateks 2019–2021).

Projekt 3.5 Noortekeskused kõigi valla üldhariduskoolide lähedusse. Aastaks 2024 tuleb saavutada olukord, kus kvaliteetne noorsootöö on olemas kõikide valla üldhariduskoolide (Tabasalu, Harkujärve, Muraste, Harku, Vääna-Jõesuu, Vääna) vahetus läheduses olevates noortekeskustes.

PROGRAMM 4: KAASAV HARIDUSVÕRK

Projekt 4.1 Harku valla õppija erivajadustest lähtuv tugisüsteem „Laste ja perede tugila“ (üldtugi, tõhustatud tugi, eritugi) käivitus koostöös erasektori ja Strantum OÜga 2019/20. õppeaastal Tabasalus.

Projekt 4.2 Erirühma(de) käivitamine vajaduspõhiselt olemasolevate lasteaedade juures.

Projekt 4.3 Igal õppeaastal rajada kogu valda teenindav väikeklass ühe kooli juurde.

PROGRAMM 5: INNOVAATILINE JUHTIMINE, HEAOLU ALUSEL TOIMIMINE

Projekt 5.1 arengupeegel, hariduse arengu kavandamine ja arendamine strateegilise raamistiku alusel digikeskkonnas harku.arengupeegel.ee, valla haridusvõrgu arengukava, tagasiside süsteem <https://harku.digipeegel.ee/> .

Projekt 5.2 valla haridusjuhtidest moodustatud koostöökogu toimimine.

Projekt 5.3 hoolekogude tõhus tegevus haridusasutuste arendamisel <http://www.harku.ee/hoolekogu-moodustamise-kord> .

Projekt 5.4 Noortevolikogu, käivitati 2017 ja see toimib.

Projekt 5.5 Lasteaia- ja koolikohtade taotlemise ning jagamise e-keskkonna edasine arendamine, liidestamine Eesti Rahvastikuregistriga.

Projekt 5.6 Kultuuri valdkonnas raamatukogude ühendamine ühtse keskraamatukogu alla aastal 2020.

Arengusuundades edu saavutamise mõõdikud

Mõõdikud peaksid andma vastuse järgmistele küsimustele: Kus me arengus oleme, kuhu tahame edeneda, kuidas teame, et oleme õigel teel või ehk isegi päralt jõudnud?

Tabel 3. Mõõdikud arengusuundades saavutatud edu hindamiseks

Mõõdik	Algtase	Sihttase	Allikad
M 1. I–II kooliastme õpilased oma valla koolis	74% (2017)	84% (2024)	http://www.ehis.ee/
M 2. III kooliastme õpilased oma valla koolis	52% (2017)	80% (2024)	http://www.ehis.ee/
M 3. Gümnaasiumi astme õppijad oma valla gümnaasiumis	27% (2017)	65% (2024)	http://www.ehis.ee/
M 4. Väljastpoolt valda Tabasalus gümnaasiumihariduse omandajad	9,5% gümnaasistidest	40% gümnaasistidest (2024)	http://www.ehis.ee/
M 5. Lastevanemate rahulolu valla haridusasutusega¹	75% (2017)	85% (2024)	http://www.harku.ee/kusitluste-kokkuvotted
M 6. Õpilaste rahulolu oma kooliga	60% (2017)	75% (2024)	http://www.harku.ee/kusitluste-kokkuvotted
M 7. Personali rahulolu oma haridusasutusega	62% (2017)	75% (2024)	http://www.harku.ee/kusitluste-kokkuvotted
M 8. Õpetajate palgatase võrreldes naaberomavalitsustega (Tallinn, Keila, Saue, Rae, Viimsi, Kiili, Saku – Harju keskmine)	-0,5% nn Harju keskmi- sest (30.11. 2017)	+15% nn Harju keskmisest (pidev)	https://www.haridussilm.ee/
M 9. õppehoonetes suletud netopind õpilase kohta (spordiruumideta)	11,1 m ² (2017)	12,0 m ² (2021)	https://www.haridussilm.ee/

M 10. Õpetajate kvalifikatsiooni vastavus (magistri tase)	79,4% (2018)	90% (2021)	https://www.haridussilm.ee/
M 11. Õpetaja kutsega, vanemõpetaja, meisterõpetajate kutsekvalifikatsiooniga õpetajad	Selgub 2020	Selgub 2020	VV HKO TPT tabel ja https://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/tutvustus
M 12. Õpilaskoha maksumus, kool	161,6€ kuus (2018)	190€ kuus (2024)	https://www.riigiteataja.ee/akt/401022018047
M 13. Ühe lapse koha maksumus, LA	343,3€ kuus (2018)	390€ kuus (2024)	https://www.riigiteataja.ee/akt/401022018047
M 14. Hariduskulude osakaal valla üldkuludest	63,4% (2018)	65% (2024)	https://www.riigiteataja.ee/akt/401022018047
M 15. Asutuste saavutatud edu Arengupegli strateegilises raamistikus	Selgub 2020	Selgub 2020	https://harku.digipeegel.ee/
M16. 13+ vanusegrupi noorte osakaal noortekeskuste külastatavuses		noortekeskuste üritustel osaleb vähemalt 20% 13+ vanusegrupi noori	Külastuste statistika
M17. Noortekeskuste/-tubade kättesaadavuse määr noortele	80%	100% kõigi koolide läheduses on noortekeskused	

¹ Märkus: küsitluste rahulolu tase on 7 palli süsteemis (1- ei, hoopiski mitte 7- jah, täiesti nõus) antud maksimaalne hinnangute (6 ja 7) osakaal kõikidest antud hinnangutest.